

Szerkesztőségi iroda:
Csik-Szereda
Györgyjakab Márton
könyvkereskedése
hová
a lap szellemi részét illető
közlemények,
előfizetési pénzek és hír-
dotések küldendők.

CSIKI LAPOK

TÁRSADALMI, KÖZGAZDASÁGI ÉS SZÉPIRODALMI HETILAP.
MEGJELENIK MINDEN SZERDÁN.

Előfizetési ár:
Egész évre 4 frt.
(Külföldre) . 6 frt.
Félévre . 2 frt.
Negyedévre . 1 frt.
Hirdetési díjak
a legolcsóbban számítottak
Bélyegdíjért külön minden
beiktatásnál 30 kr.
Nyitási cikkek
soronként 10 kr-ért köz-
tetnek.

Felelős szerkesztő: Dr. Bocskor Béla,
FŐMUNKATÁRSÁK: Hochschild Lajos Gyergyóban.

Kiadó- és laptulajdonos: Györgyjakab Márton
Vitos Mózes a központban. Embery Árpád Udvarhelymegyében.

Az alakulandó gazdasági szeszgyár- szövetkezet érdekében.

A ki Csikvármegyének nagyon is hátra
maradott gazdasági s más közállapotán akár
szóval, akár tettel bármi csekélyt is len-
díteni akar: azt megfigyelni nem csak atya-
fiaságos, de tán hazafias kötelesség is.

Ebből kiindulva a tölem telhető figye-
lemmel kísértem mindazt, a mit Csikvár-
megyének még meg nem határozott, vala-
mely pontján felállítandó gazdasági szesz-
gyár létesítésére vonatkozólag eddig hallot-
lottam, s főleg a „Csiki Lapok“ hasábjain
olvastam.

S miért ne ismerném be egész örömmel,
hogy az említett lapok 33. és 35-ik
számaiban „Gazdasági szeszgyár-szövetkezet
Csikvármegyében“ című két cikkben annak
szükségessége, hasznossága, és nemcsak ered-
ményessége, de nyereséges fentartathatásáról
elmondottakat oly alaposan és oly jól el-
mondottaknak találom, s találhatja bárki is,
hogy csak gratulálni lehet a jelzett cik-
kelyek, minden irányban tájékozott és szak-
avatott írójának.

De a midőn ezt örömmel konstátálom,
ezzel koránt sem azt akarom mondani, hogy
ezen jeles cikkelyek a kérdést annyira ki-
merítették, hogy az a hozzászólást többé
nem szükségli. O nem! Sőt ellenkezőleg, na-
gyon is szükségesnek tartom azt, hogy ha
egyelőre nem is annyira az anekdotabeli
medvebőrre való kontózást eszünkbe juttatá,
s már is jó sokat hajtogatott hely kérdése,
hanem inkább és első sorban a létesítés
mikéntje is megbeszélés tárgyává tés-
sék. Mert erre nézve a „Csiki Lapok“ 41-ik
számaiban közzétett felhívás, mely helyesebben
talán alapítási tervezet kell vala, hogy
legyen, bár tehető, sőt tennie kell vala,
mondhatni, hogy e tekintetben épen semmi
tájékoztatást sem nyújt.

Igaz ugyan, hogy a kereskedelmi tör-
vény a szövetkezetek alapításához nem kí-
vánja meg az ugynevezett alapítási ter-
vezet kibocsátását. De azt fölöslegessé,
szükségtelenné sem teszi. Sőt ellenkezőleg
mindenki könnyen beláthatja, mennyire
szükséges az, hogy az alapítandó szövetkezet
tárgya, célja, időtartama, a szükségrendő
tőke nagysága, a leendő tagok korlátlan,
vagy korlátolt felelőssége felől mindazoknak,
kiket tagul megnyerni óhajt, kellő tájékozás
nyújtassék. Sőt az én csekély véleményem
szerint sokaknál s talán az ügyről épen a
legkomolyabban gondolkozók s leghelyeseb-
ben számítóknál és még csekélységemnél is,
— ha ugyan visszautasításra nem találnék, —
a megemlítettnek tudása és ismerete az
aláírás az sine quo non-ját képezi.

Azt mondhatnák erre az érdekeltek,
hogy a célba vett szövetkezet tárgya és

célja oly világos, hogy csaknem magától
értetődik s ha nem, hát az épen imént em-
litett és kiemelt két cikkelyben kellően van
az ismertette és körvonalozva.

Ha igaz is ez, hol van bár egy szóval
is jelezve, hogy mily időtartamra s mekkora
alaptőkével szándékozzék az illetők a célba
vett szövetkezetet megalakítani? Bármenny-
nyire is óhajtottam ezt megtudni, erről ed-
dig még távoli tájékozást sem szerezheték.
Pedig ezeknek is előre megállapítása és is-
mertetése már azért is szükséges, mert vala-
mely rövidebb időtartamra és kisebb összegű
tőkével való megalakulást a vállalat termé-
szete, terjedelme és nagysága már előre is
kizár.

De főleg a tagok korlátlan, vagy kor-
látolt felelősségének az alapítók által előre
megállapítását s kellő megismertetését any-
nyira szükségesnek tartom, hogy e nélkül
az ujabban kitűzött aláírás kívánt sikere
iránti reményt is illuzioriusnak merném
mondani.

Mert tudni kell azt, hogy a törvény a
korlátlan és korlátolt felelősségű szövetke-
zetekre nézve a következőleg rendelkezik:

231. §. A korlátlan felelősséggel ala-
kult szövetkezetek tagjai a társaság kötele-
zettségeiért, mennyiben azok a társaság va-
gyonából ki nem elégíthetők, egyetemesen
egész vagyónukkal felelnek.

A korlátolt felelősséggel alakult szövet-
kezetek tagjai, a mennyiben a társasági alap-
szabályok másként nem intézkednek, csak
a kötött üzletrésük erejéig kötelez-
nek.

Nagy különbség van tehát a korlátlan
és korlátolt felelősséggel alakult szövetke-
zetek között. S e különbség épen akkora,
mint a mekkora különbség van a között, ha
az ember egész vagyona erejéig, avagy csakis
200, 400 vagy 600 s esetleg 1000-ig vállal
magára kötelezettséget.

S tudni kell azt is, hogy az aláírás a
szövetkezet megalakulása esetén visszavon-
hatlanul kötelező. Vagyis, hogy azt be kell
váltani, azaz: az aláírt összeget pontosan be
kell fizetni, mivel ellenkező esetben, ha a
nem fizetésnek egyéb következményei nem
is lennének, legalább az aláírásakor be-
fizetendő összeget a korlátlan felelősségtől
netán megrettenő és visszalépőre nézve na-
gyon is kétségessé tenné.

Hogy ne legyen tehát a belépni óhajtó
már az aláírásakor teljesen tájékozva és tisztá-
ban azzal, hogy — ha a törvényben meg-
állapított kiválási joggal már eleve is élni
nem szándékozik — hogy mily időtartamra
kell a szövetkezet kötelékében maradnia;
vajjon a szövetkezet kötelezettségeiért
csupán aláírt üzletrészei,

avagy egész vagyona erejéig
lesze többi tagtársaival egye-
temlegesen felelős?!

Az aláírás óhajtott sikerülésének érde-
kéből, sőt a célbavett vállalat közérdekű
voltát tekintve, közérdekből folyónak tekint-
hetik tehát az igen jó irányu mozgalom
kezdemenyezői, most már az alapítók, ha
a nagy közönséget a jelzettek szerint, cél-
jait s a szövetkezet alakulásának mikéntje
felől közelebről és tüzetesebben is infor-
málják, tájékozzák.

Mert ha igaz is az a közmondás, hogy
„a jó bornak nem kell czéger“, jól meg-
gondolandó, hogy a jó bort bárki is köny-
nyen megissza, de 200 frtos üzletrészeket
ily kevés, úgy szólván semmi tájékoztatás
mellett vajmi kevesen fognak aláírni. Hi-
szen ezt az első aláírás meddősége is eléggé
bizonyítja. Ha nem is több reklámot, de
több világosságot tehát!

Mert ez a jó ügy megérdemli, sőt meg
is követeli.

A. B.

Csikvármegye közigazgatási bizottságának üléséből. *)

Csik-Szereda, október 9.

Megyénk közigazgatási bizottsága ma tar-
totta meg Mikó Bálint főispán ur elnöklété alatt
havi rendes ülését, melyen a tagok kellő számban
vettek részt.

Az alispáni jelentés szerint az ügykezelés
rendben folyt. Fegyelmi ügy két esetben lett be-
vezetve, még pedig községségi eljárások ellen köteles-
ség mulasztásért. Tüzeset 4 községből jelentetett
be, melyek által 953 frt kár okoztatott. Marha-
levél úrlap 7600 drb adatott ki, külföldre szóló
utlevél pedig 48.

Az árvaszéki elnök jelentése szerint a múlt
hóban 9 gyámi számadás adatott be, gyámság alá
került 18, hivatalból felszabadítottatott 39, saját
kérelmére felszabadítottatott 8 árva.

A gyámpénztárba 5690 frt 27 kr folyt be s
abból a hó folyamán kiadatott 2160 frt 17 kr,
maradt pénzkészlet 3530 frt 10 kr.

A megyei főorvos jelentése szerint a köz-
egészségi állapot szeptember havában elég kedvező
volt. A hevenyfertőző betegségek közül Csik-Szent-
simonon a kanyaró lépett fel 27 betegedéssel, me-
lyek közül 5 halállal végződött.

A csikszeredai közkórházban 56 beteg ápol-
tatott, kik közül 34 gyógyult, 22 pedig további
ápolás alatt maradt.

Orvosrendőri bonczolás és hullaszemlé 2 eset-
ben végeztetett.

Az udvarhelyi pénzügyigazgatóság jelentése
szerint múlt hó folyamán az adófizetés következő
eredményrel teljesített:

a) befolyt egyenes adóba 16,090 frt 1 kr;
b) hadmentességi díjba 177 frt 50 kr; c) italmé-
részi illetékebe 14,966 frt 95 kr; d) bélyeg- és jog-
illetékebe 2065 frt 43 kr; e) dohányjövélékebe
15,996 frt 6 kr. Az eredmény az egyenes adók
és a fogyasztási adóknál kedvezőtlenebb, a többi-
nél pedig kedvezőbb volt, mint a múlt év hasonló
időszakában.

*) Tárgyalmas miatt késett.

Az építészeti hivatal jelentése szerint úgy az állami, mint a törvényhatósági utak állapota mult hóban jó volt.

Az állami utakra folyó évben szállítandó fedanyagra folyósított hitelből 5490 frt használtatott fel; az árviakárok helyreállítására engedélyezett 4000 frt összegből pedig 2645 frt fordítottatott el.

A folyó évben szállított fedanyag a gyergyószentmiklós-parajdi utvonalon és dítró-putnai utszakoson felülvizsgáltatott s annak beágyazása elrendeltetett.

Végül a törvényhatósági utak törzskönyvezésére vonatkozó műszaki utasítás foganatosítása elrendeltetett.

A kir. tanfelügyelő jelentése szerint az elemi iskolák jelen hó 1-én megnyitattak.

A tanítói állományok kettő kivételével be vannak töltve ezeknek betöltése iránt is jelen ülésben az intézkedések megtétek.

A tanítók nyugdíjába beszámítható illetmények megállapítása végett elrendelt helyszíni tárgyalások a felsíki járás 9 községében megtartattak; a kászon-alsíki járásban a kászoni községek kivételével a tanfelügyelő személyes közreműködése mellett fog megtartatni a tárgyalás.

A gyergyói járásban, hol két községben szintén a tanfelügyelő jelen volt, az eljárás a bevezetéshez közelget; csak a tölgyesi járásból nem érkezett még be jelentés; remélhető azonban, hogy itt is a kitűzött időre be fog fejezteni.

A kir. ügyész jelentése szerint a megye területén lévő bírósági fogházak személyforgalma mult hóban 131 volt s ebből elítélt 111. Büntetés idejét kitöltötte 55, maradt letartóztatva 56.

Bűneset följelentett 77, melyek közül fontosabbnak 8 gyújtogatási eset tekinthető, 5 gyújtási eset tettesei ellen a vizsgálat megindított, 3 esetre nézve pedig nem sikerült a vizsgálatnak kideríteni, hogy azok gonosz szándéku cselekmények, avagy a gondatlanságnak voltak-e kifolyásai.

A fogházak egészségi és biztonsági állapota jó volt.

Fogházi költség czimén a mult hóban 399 frt 3 kr lett kiadva; a rabiparüzlet pedig 36 frt 47 krt jövedelmezett.

Az előadott folyó ügyek inkább magán természetűek lévén, azok közül felemlítjük m. kir. földmivelési miniszter urnak azon rendeletét, melylyel a szakszerű erdőöröknek mielőbb való beállítása rendeltetett el.

Míthogy azonban az idevonatkozó szabályrendelet a törvényhatóság által még jóváhagyást nem nyert, a bizottság utasította a megye alispánját, hogy ennek jóváhagyása után az erdőörök beállítása iránt azonnal intézkedjék.

Gyűlés után a tagok főispán ur ő méltóságához távoztak megebedelni.

A mezőrendőrségi törvényjavaslat

Mint hosszas szárazság után az epesztől szomjtól eltikkadt földnek, úgy esik nekünk szegény, sok huza-vona között élő földmives népnek, ha nyomoruságos állapotaink enyhítésére és jobb jövőnk emelése céljából valami felülről is történik.

Ilyen ránk letekintő mozzanatnak tekintjük a földmivelési kormánynek ama lépését, melylyel a mezőrendőrségről szóló törvényjavaslatot közlelőbből a képviselőháznak beterjesztette, hogy törvénynyé gyurja azt át. Ideje is volt már, hogy bár kezdeményezés képen e téren is valami történjék, mert az 1840-ik évről ránk maradt törvény ma már csakugyan tarthatlanná vált. E törvényjavaslat több bajon iparkodik segíteni, noha most sem foglalkozik azzal, hogy míg minden osztály érdeke valamelyes külön törvény által védve van, addig most a kisbirtokos s egyáltalán mezőgazda közönségnek súlyos terhén valamit könnyítve legalább némi kedvezmény nyújtással segítségére sietne. Nem ezért esik tehát jól a javaslat beterjesztése, hanem azért, mert törvénynyé alakulása után, annak keretében és az ügy bevezetésével földmivelő népünk sorsa felett gondolkodó jobbaink a jelen javaslatból hiányzó azon kérdéseket is megfogják oldani, melyeket a gyakorlati élet előbb-

utóbb, akár e törvény pótlásánál, akár külön törvényekben az életben meghonosítani kényszerít.

A törvény 7 ik §-a megengedi, hogy a törvény által előirt teendőket közös egyetértéssel alkotandó szervezeti szabályok alapján a birtokosok maguk intézzék el s a birtok arány többsége szerint döntő tanácsot és végrehajtó közeget válasszanak. De igazán e javaslat sorsa, életrevalósága és gyakorlati értéke tekintetéből is nagyon kívánatos lett volna, hogy a törvényhozás most ez alkalommal csoportosítsa a kisgazdákat, szervezze azokat községenként vagy járásonként autonómikus testületté, hogy már e törvény szabványai szerint önmaguk által választott bizottság útján kezeljék belügyeiket s egymást oktattva, vezetve és segítve érthessék el azon célt, melyet a törvény is részben kitűzött, de nem szabályozott. Törvénybe kellett volna iktatni azon alapelveket már csak az egyöntetűség szempontjából is, melyek szerint a kisbirtokosok mindenütt szervezkedni tartoznak s ezen apró községi vagy járási szervezetek egy megyei központi tanácsot alakítanak, mert e javaslat eszméje szerint kevés helyen lesz meg e külön szervezet s a mi lesz, az sem lesz egyöntetű.

A törvényjavaslat kimondja a nyomásos gazdálkodás kötelező voltát ott, hol ezt a birtokosok birtok-arány szerinti többsége kívánja, de a gyakorlatban ez is a 2—5 holdas és 20—100 holdas birtokosok között a gazdasági üzemterv és helyi viszonyokra való tekintetek következtében nehézségeket okozhat; mert valamint nehéz a kis gazdákat a nagyobbak üzemtervére kényszeríteni, úgy meg kevésbé lehet a nagyobbakat a kisebbeké. A mi egyikre helyes, az talán a másiknak éppen életszükségletével fog ellenkezni.

A törvény gondoskodik a földmiveléssel szoros összefüggő állattenyésztésről és apa-állatok beszerzési kötelezettségéről, de egy árva fillérrel sem járul azok beszerzési költségeihez, hanem újabb és újabb terheket ró a terhek alatt már eddig is legürnyedt gazdákra.

A törvény félrendszabályokban megszabja ugyan a helyes gazdálkodást, de nem gondoskodik arról, hogy a gazdák birtokaik intenzívebb kezelésére szükséges eszközöket, gépeket stb. közösen be is szerezhessék s hogy a gyakorlatban ama törvényeket újabb megterheltetés nélkül is foganatosíthassák. Még csak a gazdák szövetségéről sem gondoskodik, a hol azok a hitel olcsóbb forrásaihoz juthatnának. Tehát e javaslat mellett éppen rá vagyunk utalva, hogy gazdasági szeszgyárak s más hasznos intézmények társadalmi beállítása által a törvény különben szép intencziójának megvalósításához a magunk részéről sürgősen és okszerűen hozzájáruljunk.

E törvényből folyó büntető eljárás, a mennyiben a tiz korona értékén aluli károk felett a községi bíró ítél, úgy hisszük az illetékeség határának megjelölése által a községi bírónak, ki egyuttal nem következetesen jogtudós is, újabb nehézségekre nyújt alkalmat.

Mindezek dacára mégis ideje volt már, hogy a földmivelési kormány valahára legalább gyakorlatilag is kezd földmivelő népünk érdekeiről gondoskodni, mert a megkezdett uton sok hiány pótolható és a jó eszme valószínű lesz.

KÜLÖNFÉLÉK.

— **Miniszteri kiküldetés.** Molnár István orsz. gyümölcsészeti miniszteri biztos a nmélt. földmivelésügyi m. kir. miniszterium kiküldése folytán a faiskolák megtekintése végett e hó 15-én d. u. 1 órakor Csik-Szeredába érkezett. Ebéd után a helybeli gazdasági felsőnépiskola belső felszereléseit, állatállományát és kertjét tekintette meg igen tüzetesen és a látottakra meglegedését nyilvánította. Azután a gazd. egyesület mint a kertjébe ment, hol a gyümölcsfajokat és az oltványok nevelését az egész faiskolában sorról-sorra megtekintette és azok közül az itteni termelésre alkalmasabb fajokat a kezelőnek figyelmébe ajánlotta. Végül a virágházak és magoncinos táblák megtekintése után a kezelőnek, valamint a gazdasági egyesületnek megérdemelt méltó elismerését fejezte ki. Az egyesületi faiskolát, eltekintve attól, hogy igen fiatal kezelési rendszerére nézve Erdélyben ez első-

közé sorolta és ígéretet tett arra, hogy — ha az egyesület azt a kivánalomnak megfelelően kibővíteti — állami kezelés alá fogja vétetni. Ezután még alispán urnál tett rövid látogatást, mely után városunkból Seps-Szentgyörgyre utazott.

— **Keresztfelszentelés Csik-Karczfalván.** A Csik-Karczfalva, Dánfalva és Jenőfalva községekből álló „Nagy Boldogasszony egyházmegye“ régi temploma tornyát renováltatván, az új kereszt feltétele és felszentelése f. hó 15-én d. u. 2 órakor ment végbe igen szép ünnepélyességek közt és nagyszámu közönség jelenlétében. A felszentelést Rancz János ottani plebános eszközölte fényes segédlettel, a keresztanyai tisztet pedig Mihály Ferenczné ő nagysága teljesítette. A felszentelés után a plebános szép beszéd kíséretében adta át a keresztet a vállalkozóknak elhelyezés végett. Érdekes látvány volt, midőn a hegyen álló 42 méter magas toronyra Saumwald és Eckert szabadkai vállalkozók feltették a keresztet, mely után Saumwald a torony tetején állva, több felköszöntőt mondott a pápára, királyra, a püspökre és a hitközségre. Hogy mennyire gyakorlottak ezen emberek az ily dolgokban, eléggé bizonyítja azon körülmény, hogy eddigelé 173 keresztet tettek fel. A felszentelési aktus elvégzése után mintegy 50 terítékű fényes bankett volt a karczfalvi községházban, melyen szintén számos felköszöntőt mondtak. A bankett után táncmulatság vette kezdetét, melynek csak a késő éjjeli órák vetettek véget.

— **Jóváhagyott törvényjavaslat.** Az országházban okt. 16-án a közoktatásügyi bizottság ülésén az a hír terjedt el, hogy a házassági törvényjavaslat ő felségétől, jóváhagyva visszaérkezett s az már Wekerle miniszterelnök kezei között van. A képviselők kérdést intéztek e tárgyban Csáky gróf kultuszminiszterhez. A miniszter kijelentette, hogy eddig még semmit sem tud, hogy ez igaz volna. A hirt ennek dacára is erősen korpoltálják, sőt azt is hozzá teszik, hogy a javaslat sorsa a főrendiházban is biztosítva van. E miatt hívták legutóbb gróf Zichy Nándort Bécsbe.

— **Halálozás.** Bartis Géza csikmindszenti kántor-tanító élete 20-ik évében a haldoklók szentségének ájtatos felvétele után, folyó évi október hó 15-én este 7 órakor 10 hónapi hosszas betegségben a szülői háznál elhunyt. A megboldogultnak hült tetemei folyó hó 18-án délelőtt 10 órakor fognak a csikszentmihályi sírkertben örök nyugalomra elhelyeztetni; lelkéért az engesztelő szent mise-áldozat ugyanakkor fog az Egek Urának bemutatatni. Béke poraira.

— **Udvarhelyvármegye törvényhatósági bizottsága** őszi rendes közgyűlését Ugron János alispán elnöklése alatt folyó hó 6. és 7-ik napján tartotta meg. Egyik legnevezetesebb tárgya volt a közgyűlésnek „Erdővidék“ 22 községének külön járása alakítása. A közgyűlés külön járás alakítását nem ellenzi, hanem azt csupán úgy véli kivételnek, ha a járás Udvarhelymegyéhez csatolattatik. A vármegyeház építési terveit és költségeit 125,000 frttal elfogadták s utasították a vármegye alispánját, hogy a további lépéseket lehető sürgősen tegye meg, hogy az építés 1894. év őszen megkezdhető legyen. Az építéssel Udvarhelyvármegyének régi vágya teljesült. A vármegye monografiájának megírása folyamatban van, a mennyiben Jakab Elek hirneves történetírónk a kutatást a vármegyében már megkezdte. Ennek költsége mintegy 6500 frtra rug s legnagyobb része társadalmi uton szereztetik be. A vármegye a megyeház építéssel és a monografia megírásával az 1896-iki ezredéves ünnephez két maradandó becsű művel járul hozzá. Tárgyalta közgyűlés M.-Vásárhely és Debreczen sz. kir. városok átiratát a főrendiház reformja tárgyában. A közgyűlés ez átiratokat egyszerűen tudomásul vette.

— **Székely szülők figyelmébe.** A kereskedelmi miniszter mintegy 8000—9000 frtnyi évi költséggel a m. á. vasutak budapesti és miskolci műhelyeiben, továbbá a m. á. vasutak gépgyárában Budapesten és a diósgyőri vas- és aczélgyár budapesti és diósgyőri ipartelepén tanouczképzés céljából tanműhelyeket létesít. Szándéka ezen műhelyekben évente 10—10 székely fiut a gyárirar különböző szakmaiban kiképeztetni, hogy ezáltal azok képzett gyárirar segédeké neveltessenek s biztos kenyérhez jussanak. A tanfolyam 1894,

január 1-én veszi kezdetét s tart 3 évig. A tanoncok 40 kr napibért kapnak, mely az illetők szorgalmához és előmeneteléhez képest félevenként 10 krral fog emelkedni. Hogy azonban a tanonciskolából kikerülő segédek állandóságához szokjanak s a hozott áldozatok némiképp megtérüljenek, ugy intézkedett a miniszter, hogy a segédek, a tanidő lejáratá után hosszabb időre, legalább 3 évre, az illető gyárhoz köttessenek, mely okból a tanonczszerződés nem 3, hanem 4 évre lesz megkötve, ugy azonban, hogy a tanoncz a szükséges képzettséget három év alatt megszerezheti, a 4-ik évben pedig a rendes napibérén kívül még alkubérben is részesülni fog. Ezen alkubér fele 50 frt erejéig vissza fog tartatni óvadékképpen, mely azonban, ha az illető a 6-ik év végével kötelezettségének mindenben eleget tett, ki fog adatni. A tanoncokat az illető igazgatóságok józan és megbízható munkás-családoknál helyezik el teljes elátásra. Minthogy pedig a tanoncok fizetése kezdetében nem elég ellátásuk és ruházatuk költségeinek fedezésére, a miniszter a hiányzó összeget a kereskedelmi ipari célokra szolgáló hitel terhére engedélyezte. A folyamodványok — melyekhez keresztlevel, himlőoltási és iskolai bizonyítvány melléklendő — deczemer 15-ig küldendők be a jelzett gyárak igazgatóságaihoz. Melegen ajánljuk a miniszter ezen intézkedését az érdekelt szülők figyelmébe.

— Az algyógyi földmives iskola megnyitása. Az algyógyi Emke földmives iskola megnyitási ünnepélye igen imponzánsan folyt le okt. 15-én. A megnyitási ünnepélyen részt vett Bethlen András földmívelési miniszter is. Vasárnap délben érkezett meg Bethlen András géóf földmívelésügyi miniszter, kit az állomáson nagy triumphussal fogadtak. A miniszter megérkezése után csakhamar kezdetét vette a gróf Kun Kocsárd-fele Emke algyógyi földmives iskola megnyitási ünnepélye és átadása. Ezután Szászvárosra ment át az iskola megnyitásánál részt vett szép közönség, hol az érkező miniszter tiszteletére a város bejáratánál diszes diadalkapu volt felállítva. Este pedig fáklyás menet és fényes bankettet rendeztek az előzőkeny szászvárosiak.

— Köszönetnyilvánítás. A „Gyergyó-szentmiklósi Dalegyet“ által ez év szeptember hó 30-án rendezett dalestélyen felülfizettek: Vákár Lukács, az egylet elnöke 5 frt; dr. Fejér Dávid, Dendyuk Rudolf, Lázár Viktor, Jancsó Ödön, Márton Lajos, Zárug M. Zakariás 1—1 frt; Ferenczy Károly, Lázár Zakariás, Lázár János, Kritsa Konrad, Fülöp József, ifj. Lengyel Gergely, Lázár Z. István, Miklósi Béla, Orel Dezső, Sándor Gergely, Lukátsfy Zakariás, Wavrina István 50—50 krt; Fischer Márton 30 krt. Összesen 17 frt 30 kr, fogadják a dalegyet köszönetét és halálját.

NYILTTÉR.*)

Válasz a gyergyószentmiklósi tüzesetre.

Tisztelt Szerkesztő ur!

Becses lapja 41-ik számában „Tüzeset Gyergyó-Szentmiklóson“ czim alatt egy cikk jelent meg, mely a mennyire rosszakaratú, ép annyira tele van ferdtésekkel, s miután csekély személyemet érinti, nem hagyhatom szó nélkül; mert ha cikkirő köteletségének vélte azt, hogy közveszélyes esetben felszólaljon, kötelessége lett volna az is, hogy a valóságnak előbb utána járjon, s ne állítson pellengére alaptalanul senkit.

Mert először is nem igaz, hogy a leirt tüzeset gondatlanságból származott volna, hanem származott a véletlenből, melyért felelősség senkit se terhelhet.

A gép nem egészen új az igaz, de hát azt hiszi cikkirő, hogy egy cséplőgép csak egy évi használatra szánt cikk. Én azt 1890-ben vettem, és első minőségű 8500 frtos Clayton Shurtleworth-féle angol gyártmány volt. De nem is szereztem én azt a nagy közönség számára, hanem csupán arra, hogy saját terményemet saját birtokomon csépeltessem ki, a mint ezt 1890-ben minden mások kizárásával tettem is. A mult és azelőtti évben többen felkértek a helybeli gazdák közül, hogy csépeltessem ki terményeiket, s így volt ez

az idén is, midőn saját terményeimet még ki se csépeltehettem csak azért, hogy eleget tegyek olyan egyének felkérésének, minők Madaras Albert tanácsos, Ferenczy Károly és Merza Kristóf urak.

Hogy a mérnök eléggé lelkiismeretes volt-e ítéletében, midőn a gép működését megengedte, arra felelni nem az én dolgom; de valótlán állítás az, hogy én gépemet nem gondoztam, azon a szükséges javítást nem eszközöltem s melléje a legolcsóbb ugy nevezett „Gépész“ és fütőt alkalmaztam volna.

Alávaló rossz akaratú hazug állítás, hogy cséplőgépem már nyolczadszor okozott tüzvész.

Gépészemet 8 előjegyzett gépész közül maga a budapesti gépgyár ajánlotta, és oklevele legalább is minősíti annyira a gép kezelésre, mint cikkirőt a saját oklevele: valótlanságok közlésére.

A mi pedig olcsóságát illeti, vegye tudomásul cikkirő, hogy gépészem fizetése egy évre az 1000 frtot meghaladja.

Rosszakaratról tesz tanuságot, midőn könnyelműséggel vádol engem, hogy a rozzant gépet, habár 7 gyulási eset után meggyőződhettem volna annak rosszaságáról, mégis használatra bocsátottam.

Jegyezze meg magának cikkirő, hogy a gép hasznavehető és mindennel felszerelt jó állapotáról az államépítészeti hivatal főnöke személyesen szerzett meggyőződést. Vegye tudomásul, hogy ezen rozzant lokomobil, habár csak 8 lőerejű, egész nyáron 12 lőerejű gőzgépet helyettesített egy téglavető géppel. Nem lehet tehát olyan rozzant. Aztán feleljen meg nekem arra, hogy hol okozott ez a gép 8 ízben tüzet? Nevezze meg kitől hallotta? Ha pedig az újjából szopta s így nem igaz a mit állított, máskor hazudják több mérséklettel.

Kopacz Lukács tanyáján szikrát fogott néhány héttel ezelőtt egy szekérnyi szalmakazal (cikkirő szerint egy nagy gabna asztag) el is oltották azt legfeljebb 10 percz alatt a nélkül, hogy számottevő kár merült volna fel.

Ha a tüzeset gondatlanság, könnyelműség vagy a cséplőgép hasznavehetetlen voltának lett volna következménye, épen a nagyobb birtokosok Merza Kristóf, Orel Máté urak bizonyára nem fordultak volna hozzám, hogy csépeltessem ki terményeiket. Az előzmények után tehát nem volt lelketlen kapzsiság, hogy gépemet használatban hagytam.

Könnyelműség és gondatlanság az utóbbi eset alkalmával se volt, meggyőződött erről a tűz keletkezésekor személyesen jelen volt káros Orel Máté ur és fia is. De elővigyázat és munkásokban se volt hiány soha, mert eltekintve, hogy mindig kellő mennyiségű viznek készletben létéről gondoskodva van, volt ott a cséplőgép körül fecskendő is készletben; ember talán még fölös számban, mert a gép körül munkást kettővel többet tartok, mint a hányra szükség volna s ezenkívül 4 pár ökör fogatom s 4 béresem segítkezik a cséplés alkalmával.

Arra pedig, hogy én mennyire szivtelen, mennyire kapzsi vagy haszonleső vagyok, nem reflektálok. Azok, kik ismernek, jól tudják mennyit ér ez a valótlán állítás, a kik pedig nem ismernek, lesz annyi józan gondolkozásuk, hogy jellemem fölött még ezen cikk után ítéletet ne mondjanak.

Czifra Mihály.

Szám 4142—1893.

ülkvi.

Árverési hirdetményi kivonat.

A gyergyószentmiklósi kir. járásbiróság, mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy Balázs Márton s neje végrehajtható Baricz Lajos bíró s neje végrehajtható szervenő elleni közösség megszüntetés iránti végrehajtható ügyében a csikszerepai kir. törvényszék (a gyergyószentmiklósi kir. járásbiróság) területén lévő Gyergyó-Alfalu határán fekvő a gyergyó-alfalu 370. sz. tjkvben 1. rész 1045., 1046., 1047., 1048., 1049., 1050., 1051., 1052., 1054., 1055., 1056., 1057. hrsz. a felvett ingatlanra az árverést 411 frt ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlan az 1893. évi deczember hó 6-ik napján d. e. 9 órakor Gyergyó-Alfalu község hivatalos házánál megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatni fognak.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlan becsárának 10%-át vagyis 41 frt 10 krt a peres felek kivételével készpénzben, vagy az 1881. LX. t.-cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. a kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában, kijelölt óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t.-cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Gyergyó-Szentmiklóson, 1893. évi szept. hó 28-ik napján.

A kir. járásbiróság, mint telekkönyvi hatóság.

KÖLLŐ Ignác
kir. aljbíró.

Sz. 943—1893.

Árverezési hirdetmény.

Csik-Szentkirály község képviselő-testületének 1893. évi október hó 14-én hozott határozata következtében, a magas kormánytól bérletbe kivett kizárólagos szesz italméresi jogosultság folyó évi november hó 12-én délután 2 órakor Csik-Szentkirály község házánál nyilvános árverésen a legtöbbet ígérőnek albérletre fog adatni. Ugyanez alkalommal leendő albérlore fog ruháztatni a bor-, sör-, cukor- és husfogyasztási adóknak beszedési joga is.

Kikiáltási ár 2000 frt.

Kötelesek árverezni kívánók a kikiáltási ár 10%-át az árverezés megkezdése előtt az árverezőbizottság kezébe letenni. Írásbeli zárt ajánlatok az árverezés megkezdése előtt megfelelő bánatpénzzel ellátva szintén elfogadhatnak.

Az e tekintetben hozott feltételek hivatalos órákban a község házában bárki által betekinthező.

Az előjáróság

Csik-Szentkirály, 1893. október 14.

BOCSKOR DÉNES,
bíró.

ALBERT BÉNIAM,
k. jegyző.

Sz. 943—1893.

Árverezési hirdetmény.

Csikszentlélek község képviselőtestületének 1893. évi október hó 15-én hozott határozata következtében a magas kormánytól bérletbe kivett kizárólagos szesz italméresi jogosultság folyó évi november hó 14-én délután 2 órakor Csikszentlélek község házában nyílt árverésen a legtöbbet ígérőnek albérletbe fog adatni. Ugyanez alkalommal albérlo a bor-, sör-, cukor- és borfogyasztási adók beszedési jogával is meg fog bízani.

Kikiáltási ár 500 frt.

Kötelesek árverezni kívánók, a kikiáltási ár 10%-át az árverezés megkezdése előtt megfelelő bánatpénzzel ellátva szintén elfogadhatnak.

Az e tekintetben hozott feltételek hivatalos órákban a község házában bárki által betekinthező.

Az előjáróság:

Csik-Szentléleken, 1893. október 15-én.

KÖSZEGI KÁROLY,
bíró.

ALBERT BÉNIAM,
k. jegyző.

Sz. 943—1893.

Árverezési hirdetmény.

Csik-Mindszent község képviselő-testületének 1893. évi október hó 15-én hozott határozata következtében a magas kormánytól bérletbe kivett kizárólagos szesz italméresi jogosultság folyó évi november hó 16-án délután 2 órakor Csik-Mindszent község házában az 1894-ik évre nyilvános árverésen a legtöbbet ígérőnek albérletbe fog adatni. Ugyanez alkalommal albérlo a bor-, sör-, cukor- és husfogyasztási adó beszedési jogával meg fog bízani.

Kikiáltási ár 700 frt.

Kötelesek árverezni kívánók a kikiáltási ár 10%-át az árverezés megkezdése előtt az árverező bizottság kezébe letenni. Írásbeli zárt ajánlatok megfelelő bánatpénzzel ellátva elfogadhatnak.

Az e tekintetben hozott feltételek hivatalos órákban a község házában bárki által betekinthező.

Az előjáróság:

Csik-Mindszent, 1893. október 15.

NAGY DÉNES,
h. bíró.

ALBERT BÉNIAM,
k. jegyző.

*) E rovat alatt megjelentekért semmi felelősséget nem vállal a Szerk.

Sz. 6654—1893.

ai.

HIRDETMÉNY.

A Csik-Szereda székhelyvel rendszerezett felcsiki utmesteri állásra pályázat hirdettetik.

Azon magyar honpolgárok, kik azt elnyerni óhajtják, ez iránti folyamodványukban kötelesek igazolni, hogy az 1891. január 17-én 1994. bgy. sz. alatt alkotott szabályrendelet 3-ik §-ában részletesen felsorolt képesítéssel bírnak, esetleg pedig a mennyiben még vizsgát nem tettek volna, megfelelő előképzettség mellett kötelezni magukat, hogy a kinevezéstől számított egy évi idő alatt képesítő vizsgát tesznek. Kötelesek továbbá tanulmányaik kimutatása mellett életkorukat hiteles anyakönyvi kivonattal, testi alkalmas voltukat megyei főorvosi bizonyítvánnyal és józan erkölcsös magaviseletüket a járási vagy városi hatóság által hitelesített községi bizonyítvánnyal igazolni.

Hasonló képzettség mellett az 1873. évi II. t. cz. feltételei szerint minősített csikvármegyei illetőségű kiszolgált altisztek elsőbbséggel bírnak.

Ezen utmesteri állás évi 400 frttal és a kezelése alatti kiépített utak minden kilométere után 3 frt 30 kr, a kiépítetlen utak kilométere után pedig 1 frt 65 kr évi uti általánynyal javadalmaztatik, köteles lévén a kinevezett egyén állandóan Csik-Szeredában lakni.

Felhivatnak tehát mindazok, kik ezen állást elnyerni kívánják, hogy a fennebbi kellékek szerint felszerelt és kizárólag sajátkezűleg irt pályázati kérésüket hozzám folyó

évi november 10-ig nyujtsák be, mint-hogy a később beérkező folyamodványok visszautasítottak.

Csik-Szereda, 1893. október 10-én.

Beeze Antal,

1-3

alispán.

Szám 1130.

1893.

Hirdetmény.

Gyergyó-Ujfalu község előljárósága által közhírré tétetik, hogy felsőbb hatósági engedély tolytán az alább jelzett erdőrészen található fák kihasználása irás és szóbeli árverésen, az árverés napjától kezdődőleg 1894. december 31-ig haszonbérbe adatik és pedig:

1. Somlyó nevű erdőrészből 12 hold 1360 négyszögöl területen 15 cmtől 35 cmig 435·921 m.³, 35 cm. felül 812·150 m.³ köbtartalommal levő ép törzs.

2. Ezen erdőrészen találtató 35 cm. felülinek köbm. 80 kr, 35 cmtől lefelé 15 cmig köbm. 40 kr, a fennálló és ledől szűrőzárak értéke 75 frt 91 krba van véve.

3. Ezen erdőrészen találtató fákra irásbeli zárt ajánlat is tehető. Kikiáltási ár 900 forint.

4. Az ajánlatban az ajánlott összeg számmal és betűvel is kiirandó, valamint az is, hogy a feltételeket ismeri és magát minden pontjának aláveti.

5. Az ajánlat a kikiáltási árnak 10%-nyi bánatpénzzel ellátva 1893. november hó 6-án az árverés megkezdése előtt alattirt község előljárósághoz adandó be.

6. Beadott zárt ajánlatok az árverés megkezdése előtt a bánatpénz elvesztése mellett vehetők vissza.

7. Árverés 1893. november 6-án d. e. 8 órakor fog a község házában megtartatni. További feltételek a körjegyzői irodában a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Község előljáróság:

Gyergyó-Ujfalu, 1893. október 4-én.

Koós Márton,
bíró.

2-2

Csergő Gyula,
k. jegyző.

Árverezési hirdetmény.

Csik-Zsögöd község képviselőtestületének 1893. október 13-án hozott határozata következtében, a magas kormánytól bérletbe kivett kizárólagos szesz italmérési jogosultság, valamint a fogyasztási adók beszedési joga folyó év november 13-án délután 2 órakor Csik-Zsögöd község házában nyilvános árverésen a legtöbbet ígérőnek albérlésre fog adatni.

Kikiáltási ár a fenti összes jogokra nézve 1200 forint.

Kötelesek árverezni kívánók a kikiáltási ár 10%-át az árverés megkezdése előtt az árverező bizottság kezébe letenni. Irásbeli zárt ajánlatok az árverés megkezdése előtt megfelelő bánatpénzzel ellátottan szintén elfogadhatók.

Az e tekintetben hozott feltételek hivatalos órákban a község házában bárki által betekintheők.

Az előljáróság:

Csik-Zsögödben, 1893. október 13-án.

László Ignác,
k. bíró.

1-3

Albert Bénéiam,
k. jegyző.

PÁLYÁZAT.

Gyergyó-Ditró nagyközség hólosi I, II. oszt. vegyes iskolájánál a lemondás folytán megtiresedett tanítói állás betöltése céljából ezennel pályázat hirdettetik. Az évi javadalmazás: 300 frt fizetés és 30 frt lakbér. Az állásra képezdét sikerrel végzett ifjak is pályázhatnak. A kellően felszerelt folyamodványok a gyergyó-ditrói róm. kath. iskolaszékhöz folyó évi október hó 31-ig betérjesztendők.

Gyergyó-Ditró, 1893. október 12-én.

Az iskolaszéki elnökség.

1-2

Tisztán kölesönös. Részvényei nincsenek.
Az összes nyereség a biztosítottak javára esik.
A legnagyobb és leggazdagabb pénzügyet a világon.
Biztosítéki alapja:
907 millió frank.

THE MUTUAL
NEW-YORKI ÉLETBIZTOSÍTÓ TÁRSASÁG.
Alapított 1843.

Biztosít:
emberéletet a legkülönbözőbb és legelőnyösebb módokat szerint.

Prospektusokkal és tüzesebb felvilágosítással szolgál az **ERDÉLYRÉSZI ALIGAZGATÓSÁG** Kolozsvártt.

Tüzet-megnyitási!
Kiváló tisztelettel értesitem a nagyérdemű helybeli és vidéki közönséget, hogy újonnan épített és az igényeknek teljesen megfelelő vendégfogómet (Vár-utcában, Gál András mészárszéke áttellenében) f. évi október hó 16-én megnyitottam. Jóízű ételek és italok, ugyszintén kényelmesen berendezett szobák olcsó árakon és pontos kiszolgálás mellett minden időben kaphatók.

Magamat és tiszteletet a nagyérdemű közönség becses pártfogásába ajánlván, maradok tisztelettel
Özv. Hutter Fálné.

ANGYÁN J. P. RÓ
COGNAC-J. P. RÓ
Részvény-Társaság
KORONA-COGNAC
BUDAPESTI CZÉG

gyártmányai orvosi czélokra használatnak és a következő egyetemi tanár urak által ajánlatnak: B

Angyán, Kélli, Kézmárszky,
Korányi, Kovács, Müller,
Réczey, Stiller és Tauffer.

Kapható:
Csik-Szeredában Nagy Gyulánál.
Gyergyó-Szentmiklóson Keresztes Gerónél,
Gyergyó-Ditróban Lukács Mártonnál
Gy.-Tölgyesen Róth Albert gyógyszerésznél.